

**До Специализираното научно жури
на Катедра “Лека атлетика”
при НСА „Васил Левски”**

РЕЦЕНЗИЯ

**на научно-преподавателската и обществена дейност на гл.
асистент Тереза Мончева Маринова, доктор за присъждане на
академичната длъжност “Доцент” в професионално направление 7.6.
Спорт, специалност Спорт (Лека атлетика, скокове) при НСА „Васил
Левски”**

Рецензент: проф. Стефан Георгиев Стойков, гн

В обявения конкурс за “Доцент” за нуждите на катедра “ Лека атлетика”, обнародван в Държавен вестник, бр. 96 от 12.11.2024 г., участва единствен кандидат – гл. ас. Тереза Мончева Маринова.

Тереза Маринова е родена на 05.09.1977 г.

Завършва висшето си образование във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ през 2005 година /Педагогика на обучението по физическо възпитание/.

През 2013 година получава Магистърска степен в НСА „В. Левски“ /Спорт за високи постижения/.

През 2016 г. защитавайки докторат на тема „Управление и реализация на спортната форма в дисциплината троен скок“ и получава Образователната и научна степен „Доктор“.

В периода 04.08.2008-01.03.2012 г. е Ръководител административна част в Смарт Сървиз ЕООД.

От 01.03.2012 г. е Главен асистент в НСА „В. Левски“, катедра „Лека атлетика“.

От ранна възраст се посвещава на леката атлетика, където впоследствие завоюва Олимпийска, световна и европейска титла в дисциплината троен скок.

Преди това е световна шампионка и рекордьорка в дисциплината за девойки, където рекордът ѝ още не е подобрен.

Над 10 години е организатор на състезания за деца от 6 до 12 години, където участниците са стотици. Проявите за деца на Тереза Маринова са най-популярните и с най-масово участие у нас.

В момента продължава своята треньорска дейност успоредно с преподавателската. Нейни възпитаници печелят медали за СК „КЛАСА“ в национални шампионати и детски Европейски игри.

Член е на УС на СК „КЛАСА“, на Факултетния съвет към факултет „Педагогика“ от 2019 г., както и на Академичния съвет на НСА от 2019 г. до сега.

Участва активно в множество инициативи и проекти, популяризиращи спорта и здравословния начин на живот.

Има завършен курс и работи по програмата „Kids Athletics“.

Владее добре английски език, както и има добро ниво на компютърна грамотност.

Като преподавател е научен ръководител на трима дипломанти в бакалавърска и един в магистърска степен.

Има участие в четири научно образователни проекта.

Преподавателската дейност на гл. ас. Т. Маринова към момента включва пълна аудиторна заетост, обучение на бакалаври и магистри.

Представеният доказателствен материал от гл. ас. Тереза Маринова изцяло отговаря на изискванията за участие в конкурса за академичната длъжност „доцент“.

Представени за рецензия са 19 научни труда, сред които:

1. Монографии – 1 брой.
2. Научни статии – 18 броя, от които: 4 в реферирани и индексирани научни издания в световни бази данни с научна информация, 14 – публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове.

Трудовете са дело на автора както следва:

1. Самостоятелни – 8 броя.
2. В съавторство – 11 броя.

Научната продукция е фокусирана най-вече в лекоатлетическите скокове, предимно тройния скок. Изследват се:

- отскока в дисциплината скок на дължина;
- динамиката и тенденциите при развитието на тройния скок при мъжете и жените-скачачки;
- лекоатлетическите скокове в България;
- анализ на развитието на резултатите на най-изявените тройни скачачи при мъжете и жените в България;
- оптималната възраст за реализация при скачачките на троен скок;
- биомеханичният модел на тройния скок;
- тренировъчния процес в състезателния период при жените-скачачки;
- беговата подготовка на тройните скачачи;
- някои аспекти от спринтовите бягания и овчарския скок и др.

Също така обект на изследване са:

- развитието на взривната сила при млади лекоатлети;
- стречинга в леката атлетика;
- скоростно-силовите показатели при момчета и момичета във възрастта 7-11 години;
- силовата издръжливост при подрастващи спортисти и др.

С най-големи достойнства са явява монографичният труд, както с висока научна, така и с практико-приложна стойност. Той може да бъде настолно четиво на треньора за всяка една степен на спортна квалификация – от начинаещ до състезател с най-висок ранг.

Направена е ретроспекция на развитието на дисциплината при двата пола у нас и в света по отношение, както на рекордните постижения, така и на състезания от най-висока степен: Олимпийски игри, Световни първенства, Европейски първенства. Специално място е отделено на българското присъствие на световните прояви, където нашето участие е оставило трайни следи.

Анализът на кинематико-динамичната характеристика на тройния скок демонстрира високите познания на авторката, резултат както от нейния практически опит, така и от теоретичните ѝ познания.

Антропометричната характеристика на тройния скакач в двата пола, Важен фактор за постигането на висок резултат, също намира място в изследването на дисциплината. Картината се допълва от изследваните на фактора възраст при тройния скакач.

Организацията на подготовката на състезателите в тройния скок е друга тема в труда.

Считам, че разработване на практическо наставление за треньора от Тереза Маринова, синтез на нейните изследвания в анализирания материал, в това число и в докторския ѝ труд, ще направи още по-достъпен цялостният ѝ практически, преподавателски и изследователски опит за прилагане в спортната практика от треньори, състезатели и изследователи в областта на лекоатлетическите скокове.

В представената документация са посочени 15 цитирания в научно-методичните списания. Те са разпределени както следва:

- В монографии и колективни томове с научно рецензиране – 3;
- В нереферирани списания с научно рецензиране – 7;
- В реферирани и индексирани – 5.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Гл. ас. Тереза Мончева Маринова, доктор е утвърден преподавател и специалист, с открояващ се собствен облик, в НСА „В. Левски“. Цялостната ѝ спортно-педагогическа дейност е белязана с компетентно и пълно отдаване на избраната кауза.

Моите лични впечатления от съвместната ни дейност, датиращи от първите ѝ стъпки в леката атлетика до днес, ми дават основание да я определя като уникална за българския спорт (в т. ч. академичния) личност, със свой впечатляващ принос в неговото развитие. Заявявам най-отговорно, че във всяка една негова проява – състезателна,

образователна, научна, педагогическа, тя се проявява като изключително сериозен, отговорен и коректен специалист, треньор и преподавател.

Практическата дейност на Тереза Маринова е посветена изцяло на приобщаването на десетки подрастващи към леката атлетика, откриването и подготовката на младите лекоатлети у нас.

Изследователската ѝ дейност не е самоцелна. Тя е както с научна, така и с подчертано приложен характер, полезна както за изследователи, така и за треньори, специалисти и състезатели в леката атлетика и спорта като цяло.

Особено полезни са изследванията в областта на тройния скок – уникални със своята актуалност и висока информативност за дисциплината.

Всичко изложено по-горе ми дава основание да предложа на Уважаемите членове на Специализираното научно жури към катедра „Лека атлетика“ при НСА „В. Левски“, гр. София гл. ас. Тереза Мончева Маринова, доктор да бъде удостоен с академичното звание „Доцент“ в професионално направление 7.6. Спорт, специалност Спорт (Лека атлетика, скокове).

Рецензент:

проф. Стефан Стойков, дн

Дата: 12.01.2025 г.

**To the Specialized Scientific Jury
of the Department of "Track & Field"
at the Vasil Levski National Sports Academy**

SCIENTIFIC REVIEW

of scientific, pedagogical and public activity chief assistant Tereza Moncheva Marinova, PhD, for awarding the academic position "Associate Professor" in the professional field 7.6. Sports, speciality Sports (Athletics, Athletic jumps) at the National Sports Academy "Vassil Levski"

Reviewer: full prof. Stefan Georgiev Stoykov, DSc

In the announced competition for "Associate Professor" for the needs of the "Athletics" department, published in the State Gazette, issue 96 of 12.11.2024, only one candidate participated – chief assistant Tereza Moncheva Marinova, PhD.

Tereza Marinova was born on 05.09.1977.

She graduated from the University of Physical Education "St. Cyril and Methodius" in 2005, with a degree in pedagogy of Physical Education.

2013, she received a Master's degree at the National Sports Academy "Vassil Levski" /Sports for High Achievements/.

In 2016, she defended her PhD thesis on "Management and realisation of sports form in the triple jump discipline" and received the educational and scientific degree "Doctor."

In the period 04.08.2008-01.03.2012, she was the Head of the Administrative Department at Smarta Service EOOD.

Since 01.03.2012, she has been a chief assistant at the National Sports Academy "Vassil Levski", Department "Track & Field".

From an early age, she dedicated herself to athletics, where she later won the Olympic, World and European title in the triple jump, a feat that has significantly contributed to her expertise and credibility in the field.

Before that, she was a world champion and record holder in the girls' age group, where her record has not yet been improved.

For over 10 years, she has organised competitions for children from 6 to 12, with hundreds of participants. Tereza Marinova's events for children are the most popular and with the most mass participation in our country.

Currently, she continues her coaching activities in parallel with her pedagogical career. Her graduates win medals for the "KLASA" Sports Club in national championships and children's European Games.

She has been a member of the Board of Directors of the "KLASA" Sports Club, the Faculty Council of the Faculty of Pedagogy since 2019, and the Academic Council of the National Academy of Sciences since 2019.

She participates in numerous initiatives and projects promoting sports and a healthy lifestyle.

She has completed a course and actively works on the 'Kids Athletics' program, a renowned initiative that focuses on introducing children to the world of athletics and promoting a healthy lifestyle.

She is fluent in English and has a good level of computer literacy.

As a lecturer, she is the scientific supervisor of three bachelor's and one master's degree graduates.

She has participated in four scientific and educational projects.

Chief assistant T. Marinova's pedagogical activity currently includes full classroom employment, teaching both bachelor's and master's degrees.

The evidence presented by chief assistant Tereza Marinova fully meets the requirements for participation in the competition for the academic position of "associate professor".

In total, 19 scientific papers were submitted for review, including:

1. Monographs – 1 issue.
2. Scientific articles – 18 issues, 4 in refereed and indexed scientific publications in world databases of scientific information, 14 in non-refereed journals with scientific review or in edited collective volumes.

The works are the work of the author as follows:

1. Independent – 8 issues.
2. Co-authored – 11 issues.

The scientific production focuses primarily on track and field jumps, mainly the triple jump. The following are studied:

- the rebound in the long jump discipline;
- the dynamics and trends in the development of the triple jump in men and women jumpers;
- track and field jumping in Bulgaria;
- analysis of the development of the results of the most prominent triple jumpers in men and women in Bulgaria;
- the optimal age for sport realisation in triple jumpers;
- the biomechanical model of the triple jump;
- the training process in the competitive period in women jumpers;
- running preparation of triple jumpers;
- some aspects of sprint runs and the shepherd's jump, etc.

Also subject to research are:

- the development of explosive power in young athletes;
- stretching in athletics;
- speed-strength indicators in boys and girls aged 7-11 years;
- strength endurance in adolescent athletes, etc.

The greatest merits are the monographic works, which have high scientific and practical value. They can be desk readings for coaches at any level of sports qualification—from beginner to competitor with the highest rank.

A retrospective of the development of discipline in both sexes in our country and the world is made in terms of record achievements and competitions of the highest level: Olympic Games, World Championships, European Championships. A special place is devoted to the Bulgarian presence in world events, where our participation has left lasting traces.

The analysis of the triple jump's kinematic-dynamic characteristics demonstrates the author's extensive knowledge, a result of both her practical experience and her theoretical knowledge.

The anthropometric characteristics of triple jumpers of both sexes, an essential factor in achieving a high result, are also studied in the discipline. Studies of the factor of age in triple jumpers complement the picture.

The organisation of the preparation period of competitors in the triple jump is another topic in the work.

I believe that Tereza Marinova's development of a practical manual for the coach, a synthesis of her research in the materials analyzed, including her PhD thesis, will make her comprehensive practical, teaching, and research experience even more accessible for application in sports practice by coaches, competitors, and researchers in the field of track and field jumping.

The presented documentation lists 15 citations in scientific and methodological journals. They are distributed as follows:

- in monographs and collective volumes with scientific review – 3;
- in non-refereed journals with scientific review – 7;
- in refereed and indexed – 5.

CONCLUSION

Chief assistant Tereza Moncheva Marinova, PhD, is an established teacher and specialist with a distinctive personality at the National Sports Academy "V. Levski". Her entire sports and pedagogical activity are marked by competent and complete dedication to the chosen cause.

My impressions of our joint activities, dating from her first steps in athletics to the present day, give me a reason to define her as a unique personality for Bulgarian sport (including academics) with her impressive contribution to its development. I declare most responsibly that in every one of her manifestations—competitive, educational, scientific, pedagogical—she manifests as a severe, responsible, correct specialist, coach, and teacher.

Tereza Marinova's practical activities are dedicated entirely to involving dozens of adolescents in athletics and discovering and preparing young athletes in our country.

Her research activity is not an end in itself. It is both scientific and strongly applied, useful for researchers, coaches, specialists, and competitors in athletics and sport in general.

Particularly useful are the studies in the field of triple jump, which are unique in their relevance and high informativeness for the discipline.

All of the above gives me a reason to propose to the Honorable Members of the Specialized Scientific Jury at the Department of Athletics at the National Sports Academy "V. Levski", Sofia, that chief assistant Tereza Moncheva Marinova, PhD, be awarded the academic title of "Associate Professor" in the professional field 7.6. Sports, speciality Sports (Athletics, athletic jumps).

Reviewer:

full prof. Stefan Stoykov, DSc

Date: 12.01.2025